

وزارت فرهنگ

۱۹۰۱۹ / ۹۱۲
۲۳ / ۶ / ۱۲

۱۲۹
وزیر: مومنه
۱۲۴۴ / ۶ / ۱۷

اساسنامه و برنامه هنرستان دختران

دوره نوجو بهات عالیہ اعلیہ وزارت همایون شاهنشاهی برای نگاهداری و تربیت دختران بی بضاعت بنام

هنرستان دختران تا سیر گردیده است .
هنری هنرستان سه سال است که دو سال آن عمومی است و سال سوم آن شخصی است و بجهت تقسیم

- ۱- نسبت پرستاری و بچه داری
- ۱- نسبت خانه داری و بچه داری
- ۲- نسبت اداری و ماشین نویسی

فنون زیورلما و عملا بد دختران تعلیم داده میشود .

- ۱- فنون خانه داری - آبیگری - شیرینی پزی - لکه گیری - آوازی - شستوی - مرتب نمودن منزل
- خیاطی - کلاه دوزی - بافندگی - نقاشی - گلک دوزی - و غیره

۱- امور بهداشتی و پرستاری و بچه داری

علاوه بر کلاسهای فوق هنرستان میتوانند کلاسهای ابتدائی نیز دارا باشند .
دخترانی که در هنرستان پذیرفته میشوند باید دارای شرایط زیر باشند :

۱- ایرانی باشند

۲- عدم بضاعت آنها محرز شده باشد

۳- سلامت مزاج آنها بویژه پزشتان بنگاه تصدیق شده باشد .

۴- سن آنها کمتر از ۱۶ و بیشتر از ۱۸ نباشد .

۵- داشتن گواهینامه نهائی ابتدائی

۶- بین دارندگان شرایط بالا - حق تقدم بهترینها را بر سایرین خواهد داشت .

۷- فرزندان نظامیان و یا خد متکذاران کشوری که در جنگ و یا در سایرین انجام یافته گشته باشد .

۸- دختران بی کسر که هیچ سوپرست نداشته باشند .

۹- دخترانیکه پدر و مادر ندارند .

۱۰- دخترانیکه مادرند دارند .

۱۱- دخترانیکه پدر و مادر ندارند .

وزارت فرهنگ

۱۳۰

نوبت ۲-

(۲)

انتخاب و پذیرش دانشترانه که دارای شرایط مقرر در ماده (۲) اساسنامه هستند. بانظر کمیسیون مرکب از نماینده دربار شاهنشاهی و رئیس هنرستان و مدیر هنرستان و نماینده وزارت فرهنگ انجام میشود و کمیسیون با مراجعه به پرونده داوطلبان و تطبیق با مقررات و رسیدگی نسبت به احوال و وضعیت و صلاحیت آنها گزارش تهیه و برای عرض پیشگاه مبارک تقدیم می نماید .

هریک از هنرجویان که به علت سوء اخلاق یا سستی و کمالی در ارتقا عدم استعداد و اینها بنا بر وضعی نیرافلا غلاج باقی ماندن او در هنرستان مناسب نباشد مدیر هنرستان گزارش مشروحی با ذکر دلایل تهیه و به هیات دفتر هنرستان برای عرض پیشگاه مبارک تقدیم میدارد تا بعد از آن در امر واجازات اقدام شود . در هنرستان بتوییت اخلاقی دانشتران باید توجه کامل مبذول شود و اجتناب از هر نوع دوغوش و سوء مدیریت و ایمان بکارونووی اجرای وظایف را باید در درجه اول با آنان آموخت .

اداره هنرستان محمود یکتفیر رئیس است و یکتفیر مدیر و داخلی و یکتفیر کالی اعضاء دفتر و یکتفیر و یکتفیر جزء در اختیار او گذاشته خواهد شد .

رئیس هنرستان دارای شرایط زیر خواهد بود :

۱- معلومات لا اقل تا حد دو دوره کامل دبیرستان

۲- سن لا اقل سی و پنج سال

۳- متاهل باشد

۴- سابقه خدمت در کارهای آموزشی داشته باشد .

مدیر هنرستان دارای شرایط زیر خواهد بود :

۱- معلومات در حد دو دوره کامل دبیرستان یا دانشسرای هفدهم

۲- سن لا اقل سی سال

۳- سابقه خدمت در کارهای آموزشی و هنری داشته باشد

۴- رئیس هنرستان در کلیه کارهای مربوط به هنرستان گزارش به دربار شاهنشاهی تقدیم میدارد .

۵- بدانشترانه که در هنرستان را تمام میکنند و از عهد امتحانات هنرستان بهر آینه گواهی نامه صادر و بیکه از

وزارت فرهنگ

(۳)

آن لفظ از لحاظ استخدام برابر با گواهینامه سه ساله اول متوسطه است داده خواهد شد که بر طبق آن بتوانند به مشاغل مختلفه مشغول شوند .

پنجم - امتحانات سال سوم بر طبق آئین نامه ای بعمل خواهد آمد که بنده به سرپرست عالی فرهنگ رسیده باشد .

ششم - گواهینامه های فوق بامضای وزارت فرهنگ و ریاست هنرستان بنده ایندگی وزارت دربار خواهد رسید .

هفتم - وظائف مدیر و مدیر داخلی و اعضای دفتری و سایر کارمندان اداری و فنی و همچنین جریان کارهای

داخلی هنرستان بموجب آئین نامه جداگانه تعیین میشود .

هشتم - انتخاب رئیس و مدیر و آموزگاران و دبیران و هنر آموزان با موافقت وزارت فرهنگ خواهد بود .

وزارت فرهنگ

برنامه تحصیلات دوره هنری هنرمندان
خانه داری
سال اول هنری

شماره از - موقع خرید اجناس مختلف - تعیین مقدار لازم از هر جنس و بارز نگاهداری آنها .
نظافت شخصی - صابون و اقسام مختلف آن - نظافت سر و مو و پاک کردن خانه و پرده (ماه و دیان کن) نظافت
چشم و گوش و بینی ضد عفونی کردن منزل - پاک کردن و نگاهداری قابله اول که گیری آنها - نظافت پاک نگاه
داشتن منزل و مشروبات - پاک کردن در ب ها و زمین ها و اورد مشکیره ها - بر طرف نمودن رطوبت منزل .
بر طرف کردن حشرات و حیوانات هودی - مورچه - زنبور - مگس ^{بسته کن} - شپش - جیر و میمون - سایر - بوی
پاک کردن ظروف و اثاثیه - دستور کلی نظافت عمومی - سیاق کردن فلز ها با ابرو های مختلف که نیاز می شود (سیاق
و پاکت و صابونها) پاک کردن مجسمه های کوچک و اثاثیه زینت اطاقم ا - پاک کردن و نگاهداری ظروف المیاجیم
و لعاب و مسی - لزوم سفید کردن ظروف مسی - نشستن بخاری ها و شعله های باور و سایر ظروف چینی و بلور
پاک کردن میل ها - پاک کردن اثاثیه نقره و طلائی - جلادادن اثاثیه چوبی - پاک کردن مشمع های روی میز و
کف اطاق .

۲ - سال دوم عام رد مشور کلی واجبه نظافت آن

انواع موخت و مقایسه آنها - هیمن - ذغال - چوب - ذغال سنگ - نفت - الکل .
گرم کردن منازل - اقسام بخارها و شرح ضرر و نفع هر یک - بخاری دیواری - بخاری چدنی و آهنی - بخاری
نظف - منقل - بخاری برقی - کرسی - احتیاط لازم برای جلوگیری از حریق - پاک کردن لوله بخاری و آتشزنه
بخطر های حاصل از دود .

پاک کردن لوله و شعله چراغها - صاف کردن نفت .

شستوی لباس و لکه گیری - لوازم و وسایل شستشوی - صابون و آبهای قلیائی - نیل زدن لباسهای سفید -
لبه نشاسته برای آهار زدن پارچه های ساده و بقیه وسوسه و تویپشینه - مسواک کردن لکه های روکش و تویپشینه
انزوی پارچه های سفید و نخی و کتان - واپوششی و پیشی - برداشتن لکه های حاصل از چربها و روغنها و این
کرفتن لکشمع و شیرینی و غیره - الوکشی و وسایل آن .
پله کردن منزل - احتیاجات مختلفه منزل - متناسب و جور کردن رفتن و پارچه های و پرده اطاق پذیرائی و تویپشینه
مردم جوانی در انتخاب و تهیه اثاثیه .

وزارت فرهنگ

۶

آشپزخانه

۱- سال اول

۱۲۴

برای تهیه دانش آشپزخانه - اشیاء و لوازم آشپزخانه - انواع فر - نظافت آشپزخانه - دستشویی ظروف
 مواد غذایی - کلیات مواد غذایی و ترکیبات و خواص غذایی نان و گوشت - چربیها و منیزیمات و فولات و بیوتین
 و غیره - انسان نان - اقسام گوشت - طبقه بندی غذاهای نباتی و خمیری و گوشتی و مخمری و معدنی - شناخت و
 چرک کردن غذاها از نظر احتیاجات بدن .

طرز نگهداری مواد غذایی از قبیل نان - گوشت - منیزیمات - شیر - تخم مرغ - پنیر - روغن - کره و حفظ
 آنها از کف زدگی - سروا شناختن روغن و ماهی و تخم مرغ و شیر و پنیر و سایر مواد غذایی خوب و تازه .
 ادویه طعام و چاشنیها - تاثیر و طریقه استعمال آن .

مد حرارت در تغذیه و راههای عمده پخت و پز و مورد استعمال در پخت از تغذیه که بیشتر متداول است .

طرز شناختن ماست و پنیر و ترش ماهی و شیرها و سایر دستهای آب کردن و نگهداری روغن و کره .

نمونه خوراکیهای ساده و مختصر مخصوص پیش از غذا - اقسام آبگوشتها و سبزیهای با گوشت و بدون گوشت - اقسام
 پلوها و چلوها و انواع ته چین

انعام خورشها

تاثیر طویلت و حرارت در بعضی از مواد غذایی

انعام کوفته - اقسام کباب - اقسام طامرکباب - اقسام دلمه - اقسام آتره

انعام خوراکیهای محلی

انعام خوراکیهای بومی با تخم مرغ تهیه میشود - مانند خائینه - املت گوگو و غیره

انعام خوراکیهای فرنگی - انواع بیفت - زهکو - راگو - انواع کتلت - خوراکیهای زبان کا و موزکاو

انعام پانه

انعام میب زمینی و صفتها

۲- سال دوم

انعام رب
 انعام ربا

وزارت فرهنگ

۱۲۵

۲

انسان ترا پیدا و خیا نشود

- ۱- انسان تربیت
- ۲- انسان بستن
- ۳- خوراکی که با مایه می شود ما سخت
- ۴- انواع خوراکی های گوشت پرندگان (مرغ و قلمون و کبک و قرقاول)
- ۵- انواع ما لاد
- ۶- انواع سوس
- ۷- انواع گیاه ها
- ۸- انواع کرم برای د سر (کرم و انجیل - کرم شکر - کرم رانورمه - کرم کارامل)
- ۹- انواع مشروب از قبیل چای و قهوه و شیرینیها و غیره و به موقع صرف کردن
- ۱۰- طریقه و ترکیب غذا در اوقات معین روز - صبحانه - ناهار - عصرانه - شام - خوراکی های نشینی
- ۱۱- طرز چیدن میز - تزئین میزهای مهمانی - ظروف و سرویس مخصوص میز
- ۱۲- طرز تقدیم و گرداندن غذا
- ۱۳- لباس مستخدمین آشپزخانه و خدمتگذاران سر میز
- ۱۴- آداب و رسم پذیرایی

خیسماطیسی

۱- سال اول

کرمت - جا دکه - اقسام چرمین - دوختن مخزنی - بریدن نوک و ختن لباس رو به طریق ساده از روی قلمند و اجزا
 همه از قبیل ناف بند و پیراهن زیر و رو - واکت - سینه بند - کلاه و کتفربافتنی - قنداق بهایز جدید - لوازم خشت
 خواب بجه - ملانور و روبالشی با تریزین و غیره - لباس زیر و رو دخترا نه و پسرانه تا پیش سال - شلوار و دایقه برهم -
 انسان پیشینند پیراهن زیر و روی پسرانه و پیراهن خواب - و صالی لباس و پیراهن

۲- سال دوم

طراحی و برش و دوختن لباس های مختلف از روی زورنال و آزما یه روی مجسمه و روی بدن انسان - کت - دامن - رتبه پارچه
 های پیشین و نشی ستنه دادن پارچه

وزارت فرهنگ

۸

در سال اول و دوم این مواد بطریق مقتضای تدویر و در سال سوم تکمیل خواهد شد.

بهداشت

۱- سال اول

بهداشت - نظافت عمومی - نظافت بزرگ بدن - آفتاب و اثرات آن - خواص اشعه آفتاب - آفتاب زدگی - باززدگی - هوا - تغییرات فیزیکی هوا - بهداشت دست منازل - روشنائی منازل - آلودگی - مقدار لازم نور برای اطفال - طریقه های مختلف روشن کردن منازل - مقایسه روشنائی های مختلف - آب آشامیدنی - آب مشروب - آب آلوده - خواص آب مشروب - تصفیه آب بوسائل فیزیکی - تمیز نگه داشتن آب حوض و آب انبار - منافع مایه بهداشت لباس و شرایط البسه - ضد عفونی کردن البسه - ورزش و فوائد آن در بهداشت عمومی بدن - انواع غذا - بهداشت غذا - انواع غذا - ویتامین ها - گوشتها (گوسفند - گاو - پرندگان) - میوهها و تازماتها و سبزیها - بزرگداشتن چوبانند شیر - شیر و کره - روغن - ماست - پنیر - تخم مرغ - سایر نوشابه های الکلی در بوی و مقامات

حیوان شناسی سال اول

بندی پتاور اخنمار و توضیح - شوات موزی و شکبوت های انالی و رسم ای حیوان واضع و زالو و میکروسم

فیزیک

سال اول (مطابق سال اول دبیرستان)

در فیزیک در کلیه سالها باید با آزمایش توام باشد .

آزمایشگاه یک ساعت در هفته : آزمایشهای ساده از قبیل منجشر :

سطح - حجم - سنگینی (وزن) - زمان - نکات - نیرو (قوه) - فشار - تندی (سرعت) و مانند آنها .

بناز منجشها باید میزان تقریبی معلوم گردد

فیزیک سال دوم

(مطابق سال دوم دبیرستان)

سنگینی : در ریف تجربی نیرو - سنگینی و توده - نیروی سنگینی - شاقول - خط شاقولی - کرانیکاه (مرکز ثقل)

نراز - سنگینی ویژه - نکاتف واند از مگیری آن (برای جامد و مایع) تعادل حجم جامد (بهاری تحری) -
 فشار - فشار وارد بر دیوارهای ظرف از طرف مایع - قانون پاسکال - منگنه آبی - قانون ارشمیدس -
 فشار و غوطه ور سطح آزاد مایع - ذروف و منهد - نراز - جامد ای محمولی و آرتین - اواره - توزیع آن در
 گازها : تعیین قانونهای تعادل مایع در باره گاز - فشار هوا - آزما یشر توزیجلی - بارومتر جیوه ای نازی - واحد
 فشار منج - نتج پذیری (قابلیت تراکم) - گازها - قانون ماریت - سنگینی ویژه گازها - بالون - شیشه
 درجه حرارت میزان الحرارة - مقدار گرما - کالری متر - گرمای ویژه - انبساط جامد ها و مایعها - انقباض (ذر
 ماده - نهخیر)

شیمی

سال اوله - (مطابق سال اول دبیرستان)

لم شیمی باید با تجربه شروع و همواره با تجربه تمام باشد بطوریکه اندر آموز محال است شیمی را بتدریج بواسطه تجربه بشناسد و
 بخود جا دهد .

ابتدای سال فقط هشت درس اختصاص به تجربیات ابتدائی داد شود بنحوی که اندر آموز علم شیمی را چاد و تروی و حقه بازی
 دارد و از این تجارب استنباط نماید که تعریف و موضوع و قاعده شیمی چیست .

باش اول - مخلوط و مرکب : مخلوط کردن نمک و خاک ذغال - نمک و گچ سائید - گوگرد و آهن

باش دوم - بسیط و مرکب : تجزیه آب . تجزیه جیوه ترهز .

باش سوم - میل ترکیبی : ترکیب گوگرد و مس . ید و اسفودر محلول امانیاک و محلول جوهر نرنگ .

باش چهارم - فلز و اسید : روی و جوهر گوگرد . مس و جوهر گوگرد بدون حرارت و با حرارت .

باش پنجم - تجزیه : تجزیه تند سنگ تجزیه کاتکبود - تجزیه ملح آمونیم .

باش ششم - معرفات شیمیائی : اثر آهن - ابراسید و باز (جوهر گوگرد . جوهر نرنگ . سود . آمونیاک) معرفات شیمی
 دیگر مثل اثر بر منگنات و هیپوسولفیت . ید و نشاسته . آزما یشر تفریحی رنگهای پرچم . رسوب یکسجسم غیر قابل حل بارز

وزارت فرهنگ

(۱۱)

- ۱- مائین نویسی فارسی و لاتین
- ۲- مائین آموختن آموختن در مورد نیکه سی کلمه پنج - برنی بزند
- ۳- فرانسه (مطابق سال سوم متوسطه)
- ۴- فارسی (مطابق سال سوم متوسطه)
- ۵- ورزش (مطابق دبیرستان)

اسامه و برنامه هنرستان دختران مشتمل بر ۱۶ ماده و ۵ شماره که در رسامات چهارم و نود سه و چهارشنبه
 ۱۳/۱ و چهارم و نود چهارم مورخ ۲۳/۶/۷ شورای عالی فرهنگته وید رسید است صحیح است بمسوق
 اگذارده شود -

از طرف وزیر فرهنگ • محمد وحید

۱۳۱۷